

MIEJSKO - GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
97-570 Przedbórz
ul. Pocztowa 30
tel./fax 44 781 22 96
MGOPS.4561.1.2022MP

Przedbórz dn. 17.01.2022r.

Rada Miejska w Przedborzu

M-GOPS w Przedborzu przekazuje w załączeniu sprawozdanie roczne z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej za rok 2021.

Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Przedborzu

mgr Dorota Ryszka

SPRAWOZDANIE ROCZNE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
I PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2021

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z. 2020 r., poz. 821)

Wstęp

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu realizuje zadania wymienione w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która została uchwalona *".../ dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dla dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (preambuła ustawy)."*

Na gminy nałożony został szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rok 2021 był kolejnym rokiem wykonywania przez Gminę Przedbórz zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U.z 2020 r. poz. 821 ze zm.) oraz kolejnym rokiem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w Przedborzu Nr XXI/197/20 z dnia 7 maja 2020 roku.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U.z 2020 r. poz. 821 ze zm.) przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu.

1. Gminny Program Wspierania Rodziny

Koordinowanie i monitorowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Przedborzu na lata 2020-2023 zostało powierzone Miejsko - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Przedborzu. Stworzony system pomocy zakładał, że wsparcie skierowane będzie do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków. Tylko taki rodzaj pomocy doprowadzić może do trwałych zmian w rodzinie i przeciwdziałania wyuczonej bezradności.

Wsparcie rodzin ma służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie.

Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wsparcia rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczanie w pełnieniu podstawowych funkcji.

2. System opieki nad dzieckiem - zadania własne gminy

Zgodnie z wspomnianą na wstępie ustawą i w myśl jej art. 176 do zadań własnych gminy należy:

a) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu opracował Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023, który został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Przedborzu Nr XXI/197/20 z dnia 7 maja 2020 roku, celem programu jest wspieranie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

b) tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizacji tego zadania w 2021 roku zatrudniał na ½ etatu asystenta rodziny, posiadającego odpowiednie wykształcenie i doświadczenie w realizacji zadań. Zatrudnienie sfinansowane było z środków własnych Gminy na kwotę **35 213,97 zł**, z czego 1000,00 zł stanowiły środki pochodzące z dofinansowania Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2021”.

W 2021 roku wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny objętych zostało 10 rodzin (41 osób, w tym 24 dzieci), które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i długotrwanie pozostawały w systemie pomocy społecznej. W rodzinach tych najczęściej występowały problemy z prowadzeniem gospodarstwa domowego, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, przemoc, długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Były to rodziny niepełne, wielodzietne, nie posiadające właściwego wsparcia w swoim środowisku rodzinnym. Asystent rodziny niezależnie od pracowników socjalnych zajmował się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta było osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Asystent rodziny kierowany był do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymagała wsparcia zewnętrznego.

Potrzeba podejmowania działań przez asystenta rodziny ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta rodziny polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez rodzinę.

Praca asystenta rodziny miała charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dbała o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin, tj. mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomagała w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej i w razie potrzeby kierowała ich na odpowiednią terapię. W 2021 roku asystent rodziny pomagał dzieciom w zdalnej nauce, na bieżąco prowadził współpracę z nauczycielami i pedagogiem szkolnym.

Wspierał również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należało motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomocy w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce, zachęcania do podjęcia pracy i wspierania w ich pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną była realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez Sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta była nie tylko praca

z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji bądź rodzinie sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z Sądem. Asystent rodziny udzielał pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz wychowawczych z dziećmi, uczył członków rodziny konstruktywnego i właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego, prowadził indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci, sporządzał opinie na wniosek Sądu o rodzinie i jej członkach, współpracował z zespołem interdyscyplinarnym oraz kuratorami, policją, psychologiem.

Ponadto asystent rodziny pomagał, towarzyszył i udzielał wsparcia w:

- przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych w określonych instytucjach,
- nawiązaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji społecznych, poradni specjalistycznych czy organizacji pozarządowych,
- zwiększeniu motywacji do podjęcia terapii z uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego przyjmowania zalecanych leków,
- rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych, gospodarowania czasem,
- poprawie relacji wewnątrz rodzinnych,
- podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców,
- podniesieniu poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wnętrza mieszkania,
- wzroście umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- odbudowaniu zdrowych postaw psychospołecznych.

Dzięki współpracy z asystentem rodziny doszło do osiągnięcia większości pozytywnych zmian w tych rodzinach. Te najbardziej efektywne, to między innymi: podjęcie zatrudnienia, utrzymanie abstynencji w rodzinach z problemem alkoholowym, remonty i odświeżanie mieszkań, poprawa relacji między członkami rodzin. W 2021 roku asystent rodziny zakończył współpracę z trzema rodzinami, w tym z jedną rodziną ze względu na brak efektów współpracy, a dwiema z powodów osiągnięcia zamierzonych celów.

W 2021 roku odbyły się dwa posiedzenia Zespołu ds. Asysty Rodzinnej, który został powołany zgodnie z Zarządzeniem nr 6/2016 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przedborzu w 2016 roku. Podczas tych posiedzeń została przeprowadzona i omówiona analiza sytuacji rodzin z problemami opiekuńczymi i problemem alkoholowym rodzica. Podjęte zostały działania mające na celu podniesienie świadomości w zakresie planowania

i funkcjonowania rodzin, dokonana została ocena sytuacji rodzin, w których przydzielony jest asystent.

W celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych asystent rodziny w 2021 roku uczestniczył w szkoleniu on-line „Asystent rodziny – organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe. Jak zorganizować pracę w okresie epidemii COVID – 19?” oraz w szkoleniu stacjonarnym „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa”.

-organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, a rodzinie wspierającej przysługuje zwrot kosztów związanych z udzielaną pomocą w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstw domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego.

W roku objętym sprawozdaniem nie realizowaliśmy w/w z punktu z uwagi na brak rodzin wspierających.

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje Burmistrz. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej – zapewniającej opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego,
- specjalistycznej – w której organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne.

W 2021 roku w/w punkt nie był realizowany, na terenie Gminy nie ma placówek wsparcia dziennego.

c) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do w/w wydatków zalicza się świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku proedopcyjnym, dodatek do świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

W 2021 roku w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci, łączna kwota odpłatności wyniosła **48 669,99 zł.**

d) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy

Monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony był na bieżąco przez pracowników Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przedborzu we współpracy z asystentem rodziny, którzy współpracowali w tym zakresie również z kuratorami sądowymi, pedagogami, pracownikami ochrony zdrowia, policją i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

W 2021 roku Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu został zobowiązany i sporządził dwa sprawozdania rzeczowo finansowe z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

- pierwsze za okres od 01.01.2021 r. do 30.06.2021r.
- drugie za okres od 01.07.2021 r. do 31.12.2021 r.

Podsumowanie:

Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Przedbórz na lata 2020-2023 starają się poprawić sytuację dziecka i rodziny, poprzez systematyczną pracę na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rodziny, ograniczenia patologii społecznych, minimalizowania negatywnych zachowań, podnoszenia oraz stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji.

Przedstawione w sprawozdaniu zadania będą kontynuowane przez Gminę Przedbórz również w 2022 roku. Niektóre w miarę potrzeb będą modyfikowane i rozbudowywane. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny ujęte są w budżecie gminy na 2022 roku. Ponadto wymienić należy konieczność dalszego współdziałania specjalistów z różnych dziedzin w zakresie rozwiązywania złożonych spraw opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.

Sporządziła: Monika Pakuła